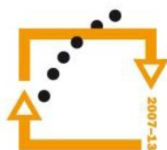

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

**OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost**

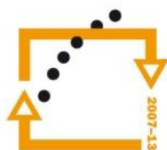
INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace bakalářského studijního oboru Aplikovaná chemie

Reg. č.: CZ.1.07/2.2.00/15.0247

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

**OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost**

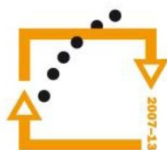
INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Lecture vocabulary:

solution	roztok		
colligative phenomena	koligativní jevy		
solute	solut, tj. rozpuštěná látka		
dissolve	rozpuštět		
solvent	rozpuštědlo		
extent	rozsah, rozmezí		
specific solvent	určité rozpuštědlo		
saturation	nasycenost		
partial pressure	parciální tlak		
double	zdvojnásobit		
solubility	rozpustnost		
sparsely soluble	obtížně rozpustný		
amount	množství		
number of particles	množství částic		
lowering	snížení		
vapour	pára		
elevation	zvýšení		
depression	snížení, propad		
freezing point	bod tuhnutí		
mole fraction	molární zlomek		
non-volatile	netěkavý		
rearrangement	přeskupení		
pure solvent	čisté rozpuštědlo		
molecular weight	molekulová hmotnost		
dilution	zředění		
thermometer	teploměr		
permeable	propustný		
power plant	elektrárna		
membrane	membrána		
hope	doufat		
output	výstup		
reach	dosáhnout		

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Introduction to Physical Chemistry

Lecture 3

- Solutions
- Solubility of gases
- Solubility of solids
- Colligative phenomena
 - Raoult's law
 - Osmotic pressure

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Solutions

Solubility is the property of a solid, liquid, or gaseous chemical substance called solute to dissolve in a solid, liquid, or gaseous solvent to form a homogeneous solution of the solute in the solvent.

The solubility of a substance fundamentally depends on the used solvent as well as on temperature and pressure.

The extent of the solubility of a substance in a specific solvent is measured as the saturation concentration where adding more solute does not increase the concentration of the solution.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Solubility of gases

The solubility of a gas in a liquid depends on temperature, the partial pressure of the gas over the liquid, the nature of the solvent and the nature of the gas.

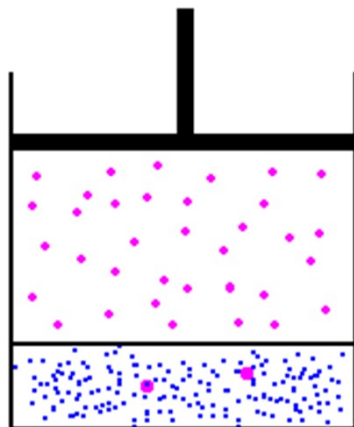
Ideal gas solubility follows Henry's law $x = K_H p$

For diluted solutions, c can be used instead of x $c = K'_H p$

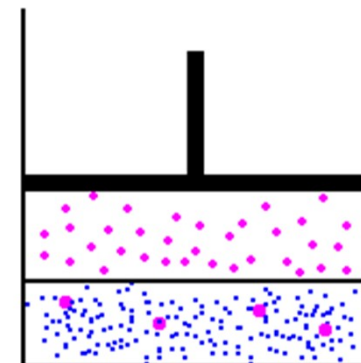
Sometimes, Ostwald's formulation of Henry's law is useful

$$\frac{V_g}{V_l} = K'_H RT = \alpha$$

α ... Ostwald absorption coefficient
 V_1 .. volume at which 1mole of gas is dissolved

Double the pressure –
double the concentration

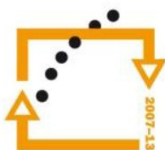
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

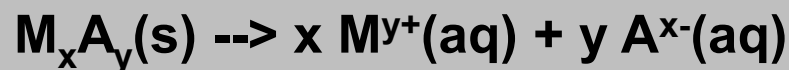
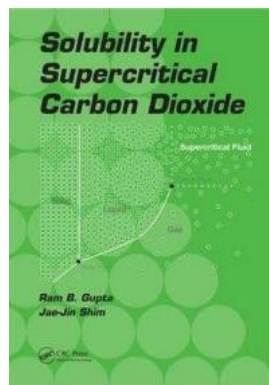
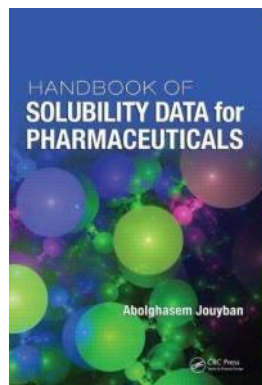
INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Solubility of solids

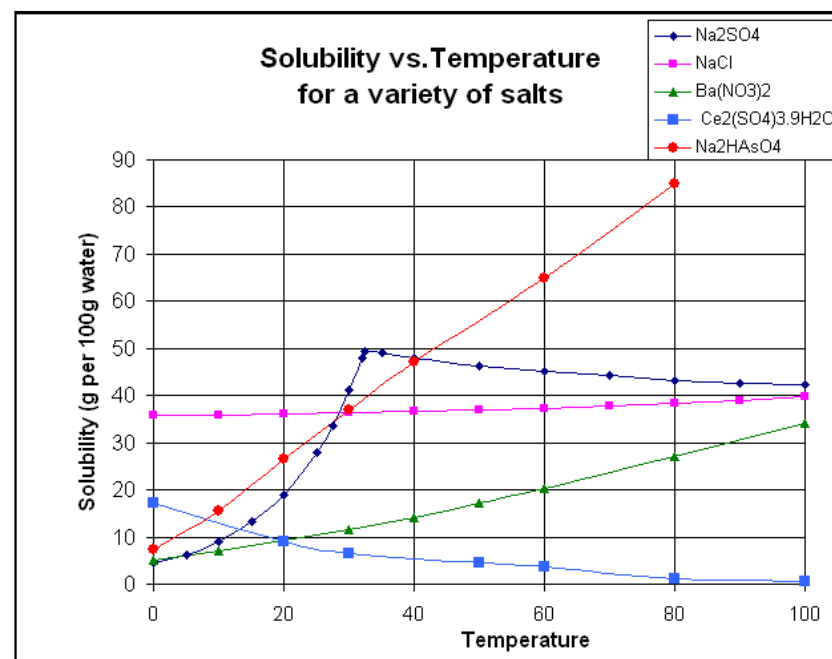
famous rule of thumb “*similia similibus solvuntur*”
 (“like dissolves like”)

- Solubility (grams per 100 mL) for soluble compounds
- Solubility product for sparsely soluble compounds

$$K_C = [M^{y+}]^x [A^{x-}]^y$$

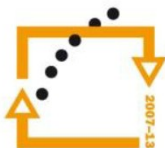
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

**OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost**

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Colligative phenomena

Properties that do not depend on the quality of dissolved substance, but only on its amount (number of particles)

- Lowering of the vapor pressure (Raoult's law)
- Elevation of the boiling point ("ebulioscopy")
- Depression of the freezing point ("cryoscopy")
- Osmotic pressure

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

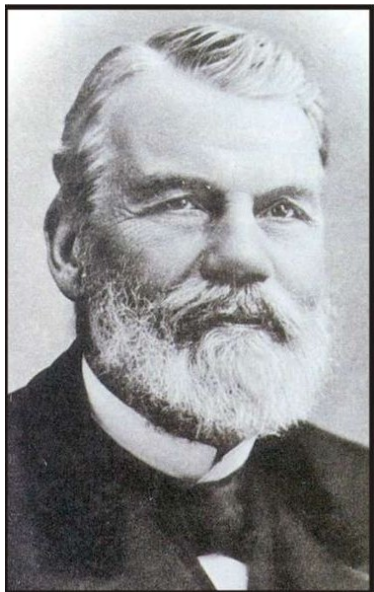
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Raoult's law

The vapor pressure of an ideal solution is dependent on the vapor pressure of each chemical component and the mole fraction of the component present in the solution

$$p = \sum_i p_i \chi_i$$

For the solution of one non-volatile component **B** dissolved in solvent **A** the total vapour pressure is:

$$p = p_A \chi_A$$

Assuming that $\chi_B = 1 - \chi_A$ we obtain after rearrangement:

$$\frac{p_A - p}{p_A} = \chi_B$$

Due to decreased vapour tension over solution:

- boiling point is higher (ebulioscopic effect)
- freezing point is lowered (cryoscopic effect)

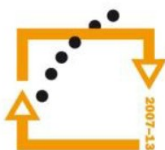
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

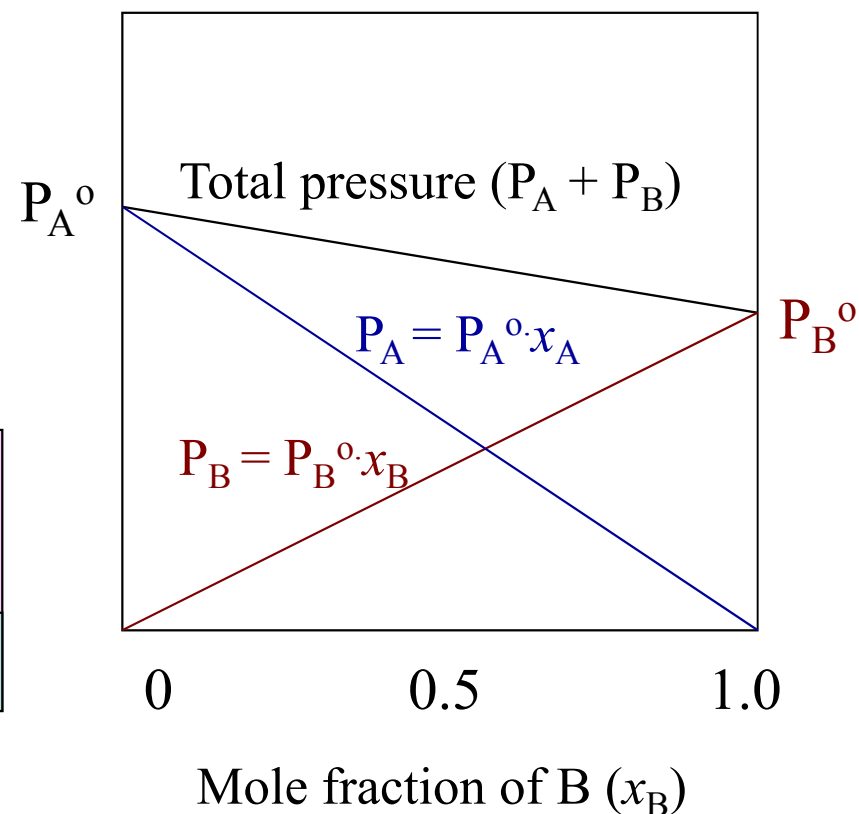
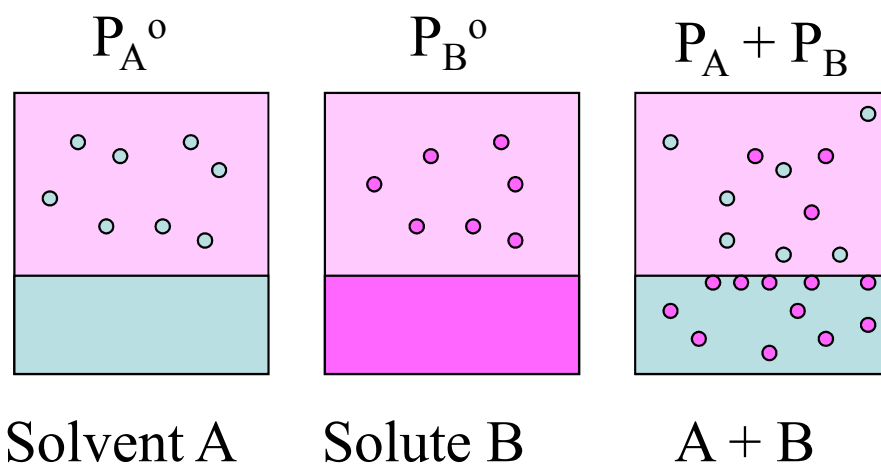
OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Raoult's law

Raoult's law suggests that partial pressure of the component is proportional to its molar fraction in the solution.

That means that when a pure solvent is mixed with a solute the solvent vapor pressure is lowered. It is easy to understand if one takes into account that addition of solute leads to dilution of the solvent. As a result less molecules of the solvent become available for evaporation on the surface of the solution and vapor pressure of the solvent decreases.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

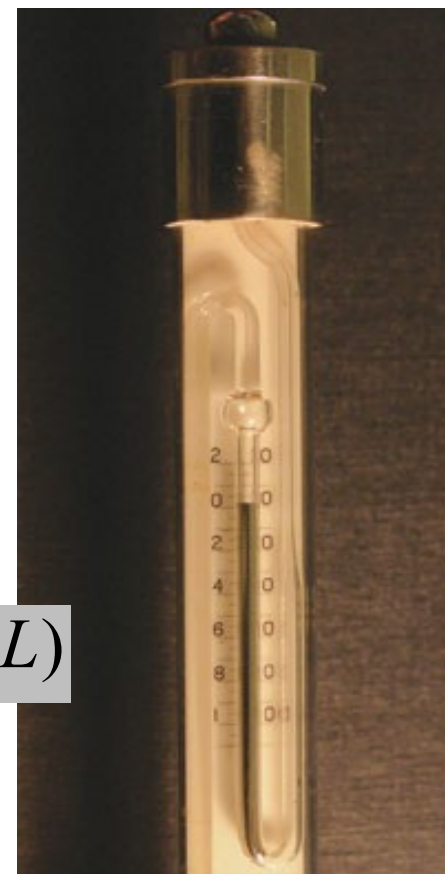
OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Ebulioscopy and cryoscopy

Used for molecular weight determination

As a result of dilution of the solvent by the solute there are less molecules of the solvent available for freezing or boiling in a given volume. Therefore, lower temperatures are needed for freezing and higher temperatures are needed for boiling

K 160 018

Freezing point depression $\Delta T_f = K_f \cdot c_{solute} \text{ (mole/L)}$

Boiling point elevation $\Delta T_b = K_b \cdot c_{solute} \text{ (mole/L)}$

K_f - “cryoscopic constant” or “molar depression constant” {°C/M}

Beckmann thermometer

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

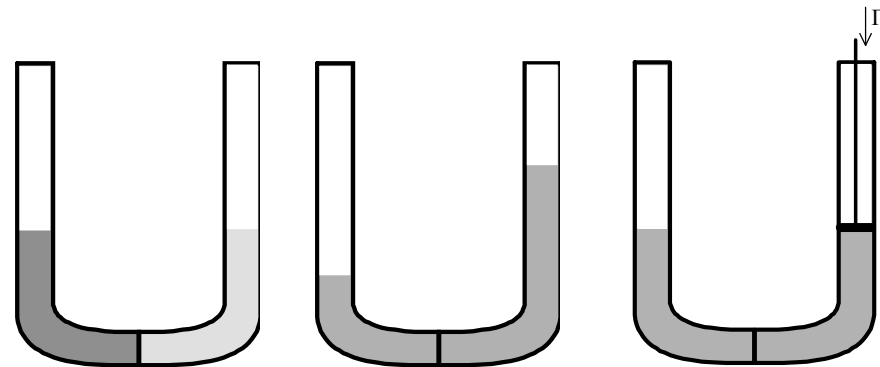

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

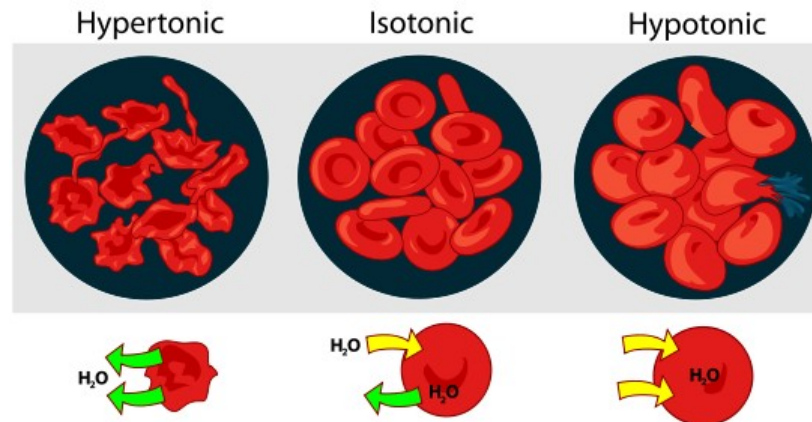
INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Osmotic pressure

Semipermeable membrane = permeable for solvent but not for solute

Van't Hoff equation: $\Pi = cRT$

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

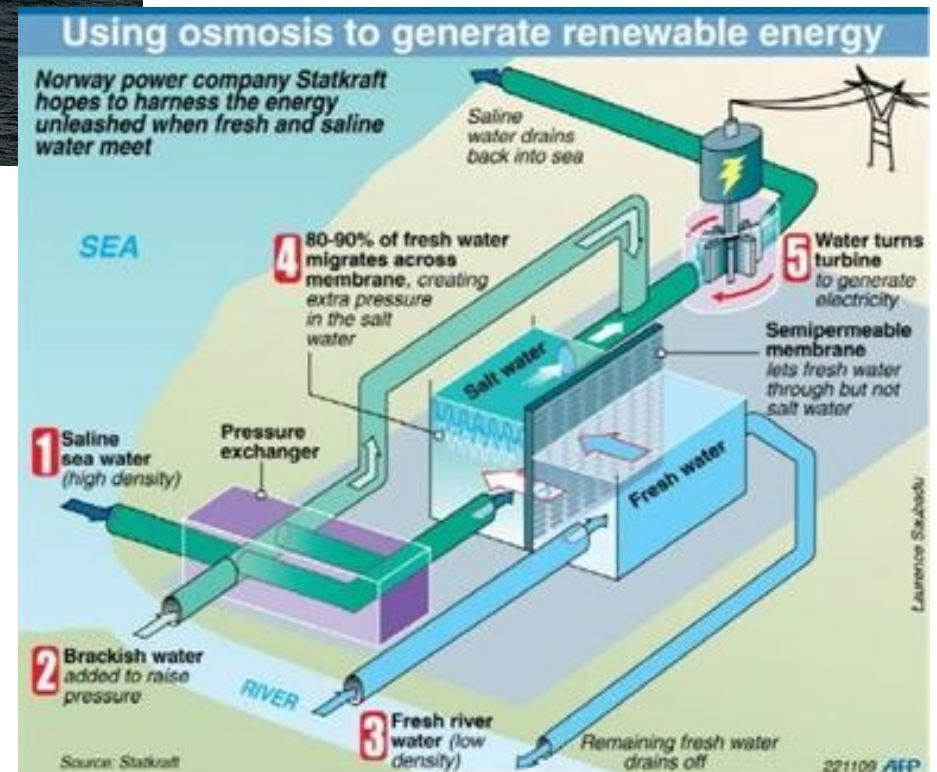
INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Osmotic pressure

Statkraft (Norway) osmotic power plant

- 24th Nov 2009 in Tofte on the Oslo Fjord
- 1 Watt per square meter using polyimide membrane
- 2-4kW of electricity, hoped that by 2015 the total output will have reached 25 MW :]

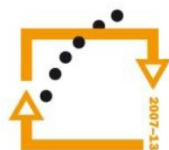
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

**OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost**

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

